

Патронат над дитиною

– швидка і вчасна допомога
дитині та її родині в громаді

Що потрібно кожній дитині?

Відповідь на це запитання проста: безпека, їжа, одяг та житло; увага, любов та піклування дорослого; можливість бути здоровою, мати все необхідне для навчання, розвитку та формування життєвих цінностей. Це реально, якщо поруч з дитиною є дбайливі тато, мама, бабусі, дідусі й інші родичі.

А якщо батьки втратили роботу чи житло, хворіють або мають залежності, не вміють піклуватися про власних дітей, поведуться з ними жорстоко або недбало, або залишають дітей без догляду? Саме такій дитині може тимчасово прийти на допомогу сім'я **патронатного вихователя/виховательки**

Що таке патронат?

Патронат над дитиною – це професійна комплексна послуга, яка передбачає тимчасовий догляд, виховання та реабілітацію в сім'ї патронатного вихователя/виховательки дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах чи потребує захисту, та одночасне надання спеціалістами соціальної сфери інтенсивних підтримуючих послуг її батькам для вирішення проблем, що призвели до розлучення з дитиною.

Головне завдання патронату – забезпечити дитині професійний сімейний догляд і виховання на період подолання її батьками складних життєвих обставин, що спричинили влаштування дитини під патронат чи пошук для неї нової родини.

Хто такі патронатні вихователі?

Патронатний вихователь/вихователька – це особа, яка пройшла спеціальний курс підготовки й за участю членів сім'ї надає послуги з догляду, виховання та реабілітації дитини за місцем свого фактичного проживання.

Згідно з договором з місцевою владою, патронатний вихователь/вихователька відповідають за збереження життя і здоров'я дитини, а також зобов'язані:

забезпечити особистий простір для проживання, відпочинку та розвитку дитини;

придбати їй одяг відповідно до віку, сезону та статі;

забезпечити харчуванням з урахуванням потреб і смаків;

забезпечити доступ до визначених договором соціальних послуг, створити умови для навчання, фізичного та всебічного розвитку;

сприяти контактам дитини з батьками, іншими законними представниками та родичами, якщо це відповідає її інтересам та не порушує її прав;

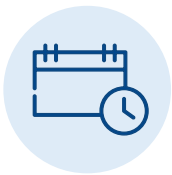
співпрацювати з батьками, іншими законними представниками та спеціалістами, дотичними до ведення випадку, задля подолання складних життєвих обставин у межах та у спосіб, визначених органом опіки та піклування.

Які діти потребують влаштування під патронат?

Патронат потрібен дітям, які не можуть залишатися вдома або з певних причин не можуть тимчасово перебувати зі своїми родичами чи знайомими, зокрема:

- новонароджені діти, від яких відмовились батьки в пологовому будинку медичному закладі;
- підкинуті, безпритульні діти;
- діти з сімей, в яких існує загроза їх життю та здоров'ю;
- діти, які зазнали насильства, жорстокого поводження;
- діти, батьки яких або особи, які їх заміняють, померли, пропали безвісті;
- діти, батьки / законні представники яких потребують реабілітації, лікування в стаціонарі, подолання інших складних життєвих обставин, які впливають на їх спроможність піклуватися про власних дітей.

Протягом якого часу дитина може перебувати під патронатом?

Термін перебування у сім'ї патронатних вихователів визначається індивідуально, в залежності від потреб дитини та обставин, що спричинили її влаштування, але **не може перевищувати 3-х місяців**. В окремих випадках, за рішенням органу опіки та піклування, термін може бути подовжено до 6-ти місяців.

Одночасно до сім'ї патронатного вихователя/виховательки можуть бути влаштовані тільки діти, які є між собою братами та сестрами або виховувалися в одній сім'ї.

Кому громада може довірити дитину під патронат?

Патронатним вихователем/вихователькою можуть стати громадяни України, які не були засуджені та / або позбавлені батьківських прав, мають позитивний досвід виховання дітей та відповідний стан здоров'я, що дозволяє дбати про тимчасово влаштованих дітей за місцем фактичного проживання своєї сім'ї разом із добровільним помічником (дорослим членом цієї сім'ї), та в разі, якщо разом готові пройти навчання за спеціальною тренінговою програмою для надання послуг з патронату над дитиною.

Що гарантує держава:

- **соціальну допомогу на утримання влаштованої під патронат дитини** обсягом 2,5 прожиткові мінімуми для дитини відповідного віку на місяць (3,5 прожиткові мінімуми при влаштуванні дитини з інвалідністю);
- **грошове забезпечення за надану послугу** в розмірі 5-ти прожиткових мінімумів для працездатних осіб; при влаштуванні 2-х і більше дітей, дітей віком до 1 року, неповнолітньої вагітної, дитини з ВІЛ грошове забезпечення збільшується на 10% за кожну дитину та категорію, але сумарно не перевищує 50%;
- **сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.**

Як стати патронатними вихователями?

Всі, хто виявив зацікавленість патронатом, звертаються до фахівців із соціальної роботи в громаді або місцевого центру соціальних служб для консультування та ознайомлення з процесом відбору та підготовки патронатних вихователів.

Для реєстрації кандидати у патронатні вихователі подають:

- заяву про наміри стати патронатним вихователем;
- копію свого паспорта та паспорта добровільного помічника;
- копію трудової книжки кандидата (у разі наявності);
- висновки про стан здоров'я кандидата та осіб, які проживають разом з ним;
- довідку про відсутність судимості, в тому числі членів його сім'ї, які досягли чотирнадцятирічного віку і проживають разом з кандидатом;
- копію документа, що підтверджує право власності або користування житлом;
- письмову згоду на влаштування дітей під патронат від усіх членів сім'ї кандидата, які проживають разом з ним, в тому числі дітей, які досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть її висловити.

Професія патронатного вихователя для вас, якщо ви:

готові прийти на допомогу дитині, яка опинилася в складних життєвих обставинах;

разом із добровільним помічником (дорослим членом своєї сім'ї) готові пройти навчання за спеціальною тренінговою програмою;

зацікавлені у розвитку навичок догляду та виховання дітей;

переконані, що сім'я, на відміну від інтернату, є найкращим середовищем для дитини;

підтримуєте сімейні цінності та готові працювати в команді професіоналів заради змін, аби жодна дитина не зазнала страждань і виховувалася у сім'ї в безпеці та любові.

Дізнатися більше про розвиток патронату в Україні та отримати додаткову інформацію можна у спеціалістів служби у справах дітей та центру соціальних служб вашої області або тренера, сертифікованого за спеціальною тренінговою програмою підготовки патронатних вихователів у вашому регіоні. Їх контакти можна знайти тут: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Deinstitutionalizaciya.html>)

Патронатний вихователь – це робота, яка стане вашим покликанням!

В Україні 150 сімей патронатних вихователів вже змінили життя понад 600 дітей! Приєднуйтеся до професійної спільноти. Станьте патронатним вихователем/вихователькою!

Інформаційна брошура розроблена Міністерством соціальної політики, що є координатором реформи деінституціалізації, Проектом «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) та МБО Партнерство "Кожній дитині" з метою залучення потенційних патронатних вихователів та підвищення обізнаності стосовно соціальної послуги патронату над дитиною.